

Beschouwingen

Uitkomsten van de NTKCL lezersenquête

P.N.M. DEMACKER¹ M. ROELANDSE² en J. van PELT³

Deze bijdrage benoemt en verklaart de uitkomsten van een lezersenquête gehouden in 2009. Onderzocht werden: de populariteit en de (nieuws)waarde van het Tijdschrift; de waarde die men hecht aan de diverse rubrieken; de gewenste koers en de betekenis van het Tijdschrift voor het vakinhoudelijke kennisniveau. Tevens werd de (meer)waarde van de website van de NVKC als communicatiemiddel onderzocht.

De enquête bleek vooral te zijn ingevuld door registerleden. Zij zijn zeer tevreden met de rol van het Tijdschrift als medium voor een goede beroepsuitoefening (waardering: $7,4 \pm 0,5$). Het Tijdschrift biedt hulp bij het taxeren van nieuwe ontwikkelingen binnen het vakgebied. Themanummers worden daarom hoog gewaardeerd, evenals casuïstiek, uit de laboratoriumpraktijk en de reguliere artikelen. Men wenst meer bijdragen uit de laboratoriumgeneeskunde en meer aandacht voor de maatschappelijke betekenis van de klinische chemie.

De verschijningsfrequentie van het Tijdschrift waardeert men evenals de goede begrijpelijkheid, correctheid, relevantie, diversiteit, actualiteit en diepgang van de artikelen.

Betreffende de lay-out is de respondent tevreden. Voor een toekomstige digitale uitgave zijn er mooiere en betere presentaties denkbaar. Naast de website zou men een maandelijks nieuwsbrief waarderen. Verenigingsmededelingen en -verslagen, een overzicht van gepubliceerd werk van de leden en 'in memoriam' verwijst men naar de website.

In het sterk veranderende veld van wetenschapsinformatie via internet en tijdschriften, rees bij de redactie in toenemende mate de vraag welke waarde de lezer/abonnee aan ons Tijdschrift hecht en welke wensen hij/zij ten aanzien van de toekomst heeft. Vandaar dat een lezersenquête is gehouden, een unicum in het bestaan van het Tijdschrift. Ooit werd er een onderzoek gedaan naar de omvang van het Tijdschrift (1), maar tot nu toe nooit naar de inhoud.

Oud-medewerker UMC St. Radboud en CWZ, Nijmegen¹; stafmedewerker uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Media, Houten²; hoofd laboratoria MCA Gemini Groep, Alkmaar³

Correspondentie: dr. J. van Pelt, Medisch Centrum Alkmaar, Laboratorium voor Klinische Chemie Hematologie en Immunologie, Juliana van Stolberglaan 13, 1814 HB Alkmaar
E-mail: j.van.pelt@mca.nl

Er bestaan al lang vragen over de affiniteit van vooral de onderzoekers onder de leden van de NVKC met het Tijdschrift, omdat men wetenschappelijke bevindingen toch vooral publiceert in buitenlandse hoog gewaardeerde tijdschriften. Zelden resulteert dit ook in een bijdrage voor het Tijdschrift daarmee in het midden latend of het werk ook "specifieke aspecten had van praktisch belang voor de vakuitoefening" (citaat dr. Persijn, voormalig hoofdredacteur). Ook nu lijkt dit nog steeds een belangrijk uitgangspunt voor publicatie in het Tijdschrift.

Door deze vooringenomenheid voor buitenlandse Tijdschriften mist het Tijdschrift een deel van de mogelijkheden om het wetenschappelijke inzicht van de leden te vergroten.

Een ander al lang bestaand zorgpunt is: hoe kan het Tijdschrift het beste gebruik maken van de nieuwe mogelijkheden die Internet biedt? Door de stijgende druk- en distributiekosten is het aantal abonnees van 'harde kopij' wetenschappelijke tijdschriften sterk afgenomen ten gunste van elektronische versies. Uitgevers verdienen nu de kosten terug via betaling per download, naast verdiensten voor 'on line' abonnementen van de lezer zelf, of via bibliotheken. Moet ons Tijdschrift dezelfde weg gaan?

Aldus organiseerde de redactie een enquête onder de lezers. Naast de vele kwantificeerbare gegevens gaf men soms ook een toelichting. Dit leverde waardevol inzicht op in de wensen en standpunten van de lezer, ook met betrekking tot de toekomstige ontwikkelingen. De opzet en uitwerking van de enquête worden hieronder beschreven.

Methodes

De enquêtevragen werden opgesteld door M. Roelandse in samenspraak met de hoofdredacteur J. van Pelt en aangevuld door de redactie; één van de auteurs (PD) verzorgde de berekeningen en de eindredactie van deze publicatie. De berekeningen bleken identiek met een voorlopige analyse en presentatie door MR.

Beantwoording van de vragen vond plaats in één ronde in mei 2009. Van de 345 leden beantwoordden 190 personen nagenoeg alle vragen; de respons is dus 55%. De enquêtevragen richtten zich op:

- De populariteit en de (nieuws)waarde van het Tijdschrift.
- De waarde die men hecht aan de diverse rubrieken.
- De auteurs van de aangeleverde kopij.

- De gewenste koers waarbij ook het vakinhoudelijke kennisniveau van de geënquêteerden werd onderzocht, evenals de mate waarin dit tijdschrift daaraan bijdroeg.
- Ten slotte de (meer)waarde van de NVKC website als communicatiemiddel.

De diverse antwoorden werden, wanneer relevant, ook gerelateerd aan het geslacht (man/vrouw); en carrière-index (leeftijdsafhankelijk). De respons op de vragen werd uitgedrukt in een waarderingscijfer. De frequenties van de antwoorden per categorie of totaal, konden steeds in een Gausscurve worden gevat; bij een hoge waardering met een linksverschuiving en bij een lage waardering met een rechtsverschuiving. Bij de meeste vragen had men 5 mogelijkheden tot antwoord geven, van de hoogste waardering zoals 'helemaal mee eens' of 'zeer tevreden' of 'zeer interessant' welke 10 punten opleverde, tot de laagste waardering zoals 'helemaal mee oneens' of 'zeer ontevreden' tot 'zeer oninteressant' welke 2 punten opleverde. De tussenscores leverden 8, 6 en 4 punten op. Vervolgens werd dit vermenigvuldigd met de relatieve frequentie (%) van de antwoorden waarna de uitkomsten bij elkaar werden opgeteld en gedeeld door het totale aantal. Deze berekeningsmethode leidend tot een 'overall gemiddelde score \pm SD' vermindert weliswaar het onderscheidingsvermogen doordat 5 klassen samen worden genomen, maar het is een heel goede methode om het relatieve belang van de diverse parameters met elkaar te vergelijken. Daarnaast werd ook het groepsgemiddelde voor jong/oud en man en vrouw berekend.

Het enquêteformulier bevatte de volgende vragen:

De lezer

- Op de hoogte van de laatste wetenschappelijke ontwikkelingen binnen het vakgebied?
- Op de hoogte van de belangrijkste ontwikkelingen buiten het vakgebied?
- Vindt actuele wetenschappelijke kennis onmisbaar voor beroepsuitoefening.
- Vindt algemene wetenschappelijke tijdschriften overbodig. (Ook afleidbaar uit het aantal abonnementen van de lezer).
- Vindt informatie opzoeken op Internet belangrijker dan het lezen van tijdschriften.
- Onderkent de meerwaarde van het Tijdschrift bij de huidige informatievoorziening.
- Kan door lezen van het Tijdschrift het beroep beter uitoefenen.
- Acht zich door lezen van het Tijdschrift op de hoogte van alle nieuwste ontwikkelingen in het vakgebied.
- Vindt de informatie uit het Tijdschrift moeilijk elders.
- Het Tijdschrift zorgt voor een unieke kijk op de Nederlandse klinische chemie.
- Het Tijdschrift is onmisbaar voor mijn functioneren als klinisch chemicus.

De scores op deze vragen en stellingen zijn weergegeven in figuur 1.

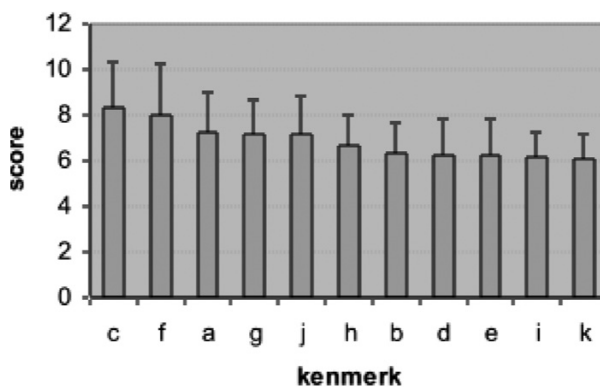
Uit de cijfers blijkt dat men over het algemeen alert is

op nieuwe ontwikkelingen vooral binnen het vakgebied. De beoefenaren van de klinische chemie evolueren dus graag naar het nieuwe, niet alleen omdat dit gunstige bedrijfseconomische aspecten heeft. Hierbij onderkennen ze in hoge mate de meerwaarde van het Tijdschrift. Mede door het lezen van andere lectuur en door congresbezoek acht men zich op de hoogte van de laatste ontwikkelingen binnen het vakgebied. Het Tijdschrift telt duidelijk mee bij de factoren die leiden tot een betere beroepsuitoefening. Dit blijkt uit de gemiddelde respons van 186 lezers waarvan 71,5% mannen en 28,5% vrouwen. De leeftijdsverdeling was als volgt: <30 jaar: 3,2%; 30-40 jaar: 28,3%; 40-50 jaar: 22,5%; 50-60 jaar: 26,7%; >60 jaar: 19,3%. Het betreft een typische groep klinisch chemici: 50,8% is actief; 15,3% is in opleiding, 10% is gepensioneerd en slechts 3,2% is wetenschappelijk medewerker. Dit verklaart de focus op het vak en minder op algemene wetenschap.

Het hoeft bij deze cijfers niet te verbazen dat 54% van de respondenten meer dan 10 jaar abonnee is; 21% tussen 5 en 10 jaar en 19% tussen 2 en 5 jaar. De respondenten blijven verder op de hoogte door het lezen van NTKCL: 80%; Clinical Chemistry: 80%; Annals: 60,3%; Tijdschr Hematologie: 56%, Clin Chem Lab Med: 46%; Analyse: 28%; Clinica Chimica Acta: 18,5%. Naast de obligate focus op de analytische tijdschriften werden er ook medische tijdschriften gelezen, zoals: NTvG: 72%; New Engl J Med: 52%; Lancet: 30%; Br Med J: 20%; deze medische tijdschriften evenals Tijdschr Hematologie werden iets meer door de categorie 'jong' en 'vrouw' gelezen. Zeer waarschijnlijk is echter de leesfrequentie aanzienlijk minder hoog dan voor de analytische tijdschriften. De leesintensiteit is echter niet nader onderzocht behalve die voor het Tijdschrift: 85% van de lezers meldt dat men alle 6 nummers van het laatste jaar van het Tijdschrift had ingezien, waarbij gemiddeld voor de hele groep iets meer dan de helft van het aantal artikelen werd gelezen (score $6,2 \pm 0,8$).

Algemene waardering

Als eerste onderdeel van de waardering werd een analyse uitgevoerd welke rubrieken in het Tijdschrift populair zijn en welke minder.

Figuur 1. De betekenis van het Tijdschrift voor de vaktechnische ontwikkeling van de abonnee en voor de beroepsuitoefening. De kenmerken zijn gerangschikt naar afnemend belang.

Populariteit rubrieken

We onderscheiden de volgende rubrieken: a) Artikelen; b) Themanummers; c) Uit de laboratoriumpraktijk; d) Short Communications; e) Publicaties der leden; f) Symposiumverslagen; g) Casuïstiek; h) Tentamens; i) Beschouwingen; j) Mededelingen; k) Jaarverslagen; l) In memoriam. De resultaten van deze analyse zijn weergegeven in figuur 2.

Themanummers blijken het populairst gevolgd door achtereenvolgens: casuïstiek, uit de laboratoriumpraktijk en vervolgens de reguliere artikelen. De focus op het nieuwe en praktisch toepasbare blijkt ook hier weer uit. Tentamens scoren hoog; hoger dan men zou verwachten op basis van het aantal klinisch chemici in opleiding. Kennelijk beschouwen veel lezers deze op-gaven als leerstof. Wat betreft de voorkeur van de sub-groepen zoals jong/oud/man of vrouw, de themanummers, casuïstiek, beschouwingen en tentamens scoren achtereenvolgens het hoogst bij 'jong' en 'vrouw' en het laagst bij 'oud'; echter ouderen waarderen de rubriek 'in memoriam' meer dan de andere categorieën. Het verschil tussen een hoge en lage score bij de verschillende groepen lezers bedraagt gemiddeld één punt (range 0,5-2,0), wat redelijk klein is. Het vergelijken van 'totale gemiddelden' leidt daardoor zelden tot vertekening.

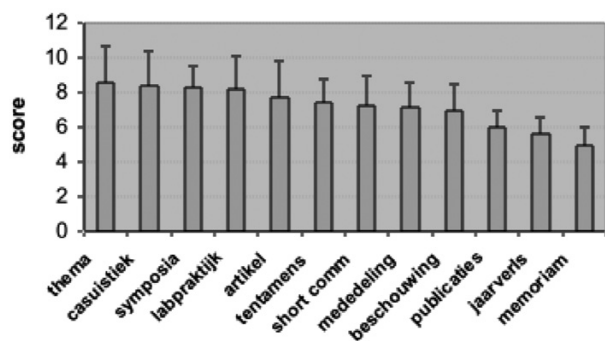
Mededelingen, verslagen van symposia, gepubliceerd werk, jaarverslagen en in memoriam berichten scoren in de totale groep minder hoog. Het is aannemelijk dat ze door de specifieke doelgroepen wel gewaardeerd worden. Daar deze rubrieken incidenteel aan bod komen, is publicatie daarvan toch verdedigbaar. Bij de opmerkingen vonden lezers dit veelal onderwerpen voor de website of de nieuwsbrief (zie verder).

Waarde; inhoudelijk en als geheel

Om de waarde van het Tijdschrift in te schatten werd onderscheid gemaakt tussen:

- a) Actualiteit; b) Relevantie van de onderwerpen; c) Begrijpelijkheid van de inhoud; d) Diepgang van de artikelen; e) Diversiteit van de artikelen; f) Correctheid van de artikelen; g) Aandacht voor de relatie klinische chemie - maatschappij; h) Frequentie van uitgave; i) Stijl te familiair?; j) Inhoud te simpel?

Uit figuur 3 blijkt dat begrijpelijkheid en correctheid van de artikelen voor alle groepen lezers het hoogste scoren, dit met complimenten aan de eindredacteur,

Figuur 2. Populariteit van de verschillende rubrieken in het Tijdschrift.

de redactie en zeker ook aan de auteurs. Duidelijk is: een hoogwaardig Tijdschrift dat doe je samen! De frequentie van verschijnen en de relevantie en diversiteit van de onderwerpen stemt vele leden ruim tevreden. Over de actualiteit is men eveneens meer dan tevreden. Hoewel men tevreden is over de diepgang, mist men onderwerpen over de relatie klinische chemie en maatschappij.

Op het eerste gezicht kan een positief antwoord op de vraag of men oude nummers bewaart ook een waardering inhouden. Dit geldt dan vooral de ouderen met een voorliefde voor de papieren versie. Jongeren zullen naar verwachting meer downloaden (via de database van de website: <http://www.nvkc.nl/publicaties/tijdschrift.php>) dan plankruimte in de boekenkast uitsparen voor oudere nummers. Bij subgroepanalyse blijkt dit inderdaad het geval.

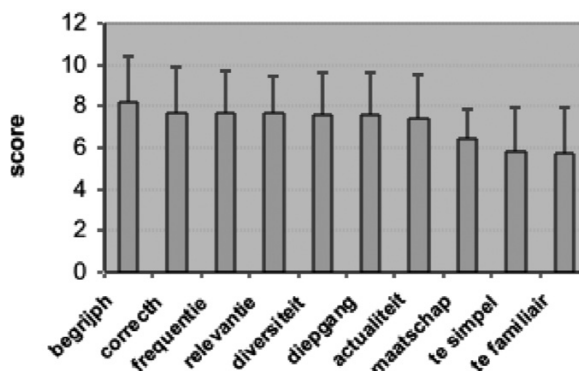
De zoekfunctie vergemakkelijkt downloaden en de indruk bestaat dat hier vaak gebruik van gemaakt wordt, hoewel concrete cijfers ontbreken. Het verstrekken van herdrukken is al vele jaren geleden afgeschaft en dit heeft nimmer tot opmerkingen geleid.

De algehele waardering voor het Tijdschrift is $7,4 \pm 0,5$. Slechts 11% van de respondenten waardeert het Tijdschrift met een 6 en 2% met een 5; mogelijk zijn dit respondenten uit de minderheidsgroeperingen zoals wetenschappelijk medewerkers (3,2% van het totaal) of niet gedefinieerd (10% van het totaal). De lage scores voor vraag j) en i) betekent dat men het taalgebruik van het Tijdschrift zeker niet te formeel en te wetenschappelijk vindt; we interpreteren dit als dat het Tijdschrift prettig leest, geschikt voor thuis op de bank.

De vraag hoeveel artikelen men zelf in de afgelopen 3 jaar in het Tijdschrift gepubliceerd heeft leverde het volgende antwoord op: slechts een derde heeft in de afgelopen 3 jaar 1 tot 2 artikelen aangeboden en 18% zelfs 3-4 artikelen. Kortom: iets meer dan de helft van de respondenten heeft in de afgelopen drie jaar iets gepubliceerd in het Tijdschrift.

Bij de toelichting werd door individuele respondenten vermeld dat:

- Men veelal te weinig tijd heeft om te publiceren.
- Een publicatie in het Tijdschrift direct toegankelijk is en passend bij de doelgroep.
- Er was een opmerking dat men het 'review' proces te zwaar vond.

Figuur 3. De waarde van het Tijdschrift voor de lezer; zowel inhoudelijk als in het geheel.

- Vooral als een publicatie samen met de klinische collega's tot stand is gekomen, dan blijkt de keuze van de clinici bepalend.
- De impact van het tijdschrift waarin men publiceert is erg belangrijk. De internationale publicaties van de collega's vindt men minder relevant voor de beroepsuitoefening. (Het betreft kennelijk veelal onderzoek waarvan de praktische waarde zich nog moet bewijzen. Dit oordeel zou kunnen passen bij de beperkte focus van de lezers op het vak, minder dan op de grensvlakken. Lezers met een bredere kijk op de algemene wetenschap zullen een dergelijk overzicht van gepubliceerd werk zeker wel waarderen. Het biedt immers inzicht in de toekomstige ontwikkelingen, zelfs als maar 5% van de publicaties de strenge schifting tot valide ziekteparameter haalt.)

Lay-out

Uiteraard draagt ook het uiterlijk van het Tijdschrift bij aan de waardering. Grafici zal het interesseren hoe het Tijdschrift scoort op de volgende onderdelen: a) de omslag; b) de illustraties; c) het kleurgebruik; d) het lettertype (leesbaarheid); e) de verhouding beeld en tekst; en f) de rubrieksindeling. Tabel 1 geeft aan dat al de onderdelen voldoende tot ruim voldoende scores met een waardering van minimaal 6,4 en maximaal 7,3.

De omslag scoort hier het hoogst; de ouderen die over het algemeen sterk vertegenwoordigd zijn, hebben hier van alle groepen de meeste waardering voor: 7,2 versus 5,6 bij de jongeren. Verder is men over de lay-out tevreden, hoewel men iets meer kleurgebruik zou waarderen. Overigens, zeker in een digitale versie, is dit zonder veel extra kosten gemakkelijk te realiseren. Over het algemeen hebben de ouderen iets meer waardering voor de lay-out parameters dan de andere groepen.

De waarde van de website

De waarde van de website (<http://www.nvkc.nl/publicaties/tijdschrift.php>) werd afgemeten aan de hand van de scores voor: a) Frequentie bezoek; b) Aantal opgezochte artikelen; c) Zoekfunctionaliteit; d) Uitstraling/vormgeving en ten slotte e) Presentatie artikel. De scores zijn weergegeven in tabel 2.

De waardering voor de website met een gemiddeld 6,8 ± 0,9 (deze cijfers staan niet in tabel 2) past bij de bovenstaande cijfers die ook een waardeoordeel inhouden. De zoekmachine via <http://www.nvkc.nl/publicaties/tijdschrift.php> blijkt echter zeer effectief in het opzoeken van artikelen met een specifiek onderwerp of een bepaalde auteur.

Toekomst

Het is slechts weinige redacties gegund om achterover te leunen, steeds zal men alert moeten zijn op de vraag hoe men meer lezers nog beter kan bedienen. Vandaar dat in de enquête de volgende vraag voorkwam: mocht het tijdschrift van opzet worden veranderd, welke van onderstaande opties heeft dan uw voorkeur?

- 21,7% van de respondenten voelt voor een internationaal georiënteerd tijdschrift dat Pubmed vermelding heeft;
- 22,2% voelt voor een jaarlijkse uitgave van een huisartseneditie naast de huidige uitgave;

- niet minder dan 56,8% voelt voor een verbreding naar laboratoriumgeneeskunde (pathologische anatomie; klinische microbiologie; klinische biochemie; en hematologie, alle met hun respectievelijke subspecialismen).

De hoge score voor het derde punt past in de lijn van het huidige denken bij het bestuur van de NVKC over klinische laboratoria: van een voorheen steeds verdergaande differentiatie wil men nu weer naar meer samenwerking. Dit wordt volgens ons in de hand gewerkt door de bezuinigingen en omdat in alle deelgebieden van de laboratoriumgeneeskunde veelal overlappende analysetechnieken worden uitgevoerd.

In verband met de toekomstige informatie van klinisch chemici was er in de enquête ook een vraag opgenomen welk communicatiemiddel de voorkeur had. Het antwoord luidde als volgt:

- 63,4 %: via de huidige gedrukte versie van NTKCL.
- 23,0 %: via een digitale versie van NTKCL in pdf.
- 15,9 %: via de website <http://www.nvkc.nl>.
- 8,7 %: via een wekelijkse (elektronische) nieuwsbrief.
- 38,3 %: via een maandelijks (elektronische) nieuwsbrief.
- 2,2 %: via een 'podcast'.
- 2,2 %: anders.

Dit lijkt een conventionele keuze door lezers die de papieren versie bewaren met mogelijk een groeiende voorkeur voor informeren naar de leden via iets digitaal. Wellicht zullen zich over enkele jaren nog meer leden uitspreken voor een digitale versie, zeker gezien de mogelijkheden met het 'e-book'. Tot dan lijkt een elektronische nieuwsbrief met verwijzing naar de NVKC website de beste optie; liefst met een maandelijks verschijningsfrequentie. Tevens is, voor niet klinisch chemici zonder NVKC lidmaatschap, te overwegen een kleurrijke digitale versie van het Tijdschrift te verzorgen; het kostenaspect speelt hier niet. Dit is zeker het geval indien de laboratoriumgeneeskunde meer wetenschappelijke body krijgt.

Tabel 1. Het oordeel van de lezer over de lay-out van het Tijdschrift.

Vraag	Score (gem.)	SD
d	7,32	1,9
f	6,8	1,68
b	6,8	1,62
e	6,66	1,58
c	6,48	1,42
a	6,4	1,24

Tabel 2. De kwaliteit en waarde van de website, specifiek die van het Tijdschrift.

Vraag	Score (gem.)	SD
e	7,44	2,08
c	6,98	1,74
b	6,98	1,62
d	6,74	1,48
a	6,62	1,30

Bij de vraag naar de algehele waardering voor het Tijdschrift werd een score verkregen van $7,4 \pm 0,5$; welke min of meer groep onafhankelijk was. Bij deze goede score werden door de individuele lezer de volgende (soms tegenstrijdige) opmerkingen gemaakt:

- Lof voor de Themanummers, versus bedenkingen dat het Tijdschrift te wetenschappelijk is/met te veel analyses en onderwerpen van minder belang, zoals een teveel over metabole componenten en endocrinologie.
- Een lezer zou wensen dat er meer aandacht komt voor de dagelijkse laboratoriumpraktijk; interpretatie van uitslagen en consultancy richting aanvragers.
- De laboratoriumgeneeskunde component is nog deficiënt; men juicht de komst van een meer algemeen laboratoriumblad toe. Hierbij heeft men de volgende suggesties:
- Meer eruditie in het Tijdschrift in de vorm van Editorials, pro/contra, actualiteit, klinische lessen, boekbesprekingen en toekomstvisies;
- Meer onderwerpen die de lezer bezighouden o.a. uit Forumdiscussies;
- Men is geïnteresseerd in de visie van andere beroepsgroepen op de klinische chemie dan wel de link met klinische chemie tot uiting laten komen.
- Een andere lezer mist aandacht voor de gevolgen van de ontwikkelingen binnen maatschappij en gezondheidszorg.
- Men vindt verenigingszaken meer tot de website activiteiten horen (wordt al jaren niet meer gepubliceerd).

Discussie

Aannemende dat de gepensioneerden veelal niet gereageerd hebben, (achteraf werd dit vermoeden inderdaad bevestigd), is de respons $> 55\%$. Dit zijn dan lezers met een hoge affiniteit voor het Tijdschrift welke, uit de gemiddelde scores blijkend, ruim tevreden zijn met het Tijdschrift: een algemene waardering van $7,4 \pm 0,5$. Statistisch zal de mening van minderheden in de cijfers niet tot uiting komen. Voor de toekomst hebben deze groepen mogelijk betekenis, vandaar dat relevante citaten met het oog op de toekomstige koers uitgelicht zijn. Casuïstiek, uit de laboratoriumpraktijk en de themanummers worden het hoogst gewaardeerd; jaarverslagen, symposiumverslagen en publicaties der leden het laagste. De waardering is leeftijdsafhankelijk samenhangend met de beroepsstatus die men bereikt heeft. Incidentele lezers suggereren nog andere aandachtspunten zoals hierboven verwoordt. Men vindt de laboratoriumgeneeskunde component nog onvoldoende ingevoerd. De redactie met twee leden uit deze sectoren (medische immunologie en transplantatie immunologie) verwelkomt specifieke bijdragen op dit gebied. De redactie staat open voor het verder uitbreiden van publicatiemogelijkheden ten behoeve van wetenschappers die niet over een eigen lijfblad beschikken. Dit geldt zeker als het materiaal van praktisch belang is voor de kliniek. Dit past geheel bij de praktijk van nu: de respondenten zijn slechts ten dele de auteurs van de artikelen, maar de waardering door de lezers is er niet minder om (vergelijk de themanummers).

Wat betreft het publicatiegedrag: er komt naar voren dat men veelal publiceert in buitenlandse Tijdschriften. Het karakter van deze publicaties lijkt voor een deel puur wetenschappelijk: de insider herkent hier en daar praktische toepasbaarheid op termijn. Het is aan de auteurs de praktische aspecten toe te lichten door middel van publicatie of een voordracht. Het Tijdschrift biedt hiervoor ruime gelegenheid met een fair review proces en een tijdige publicatie binnen gemiddeld 3/4 maanden na acceptatie. De ingestelde wetenschapsprijzen beogen dit te stimuleren. Helaas is het de redactie het laatste jaar niet gelukt een Orthoprijswinnaar te interesseren om een samenvatting van het gelauwerde werk voor het Tijdschrift te schrijven. Vroeger werd dit als een voorrecht beschouwd, nu kennelijk als een last: dit geeft te denken. Daar het Tijdschrift van ons allemaal is zouden (klinisch chemische) projectleiders hun pupillen moeten stimuleren om de maatschappelijke relevantie van hun onderzoekswerk toe te lichten in het Tijdschrift. Voor klinisch chemici in opleiding wordt dit gehonoreerd als een publicatie die meetelt in het kader van de publicatieplicht.

Om vorm te geven aan de nieuwe publicatiemogelijkheden: de website van het NTKCL wordt vooral door de jongere generatie gebruikt om artikelen van praktisch belang voor de beroepsuitoefening te vinden; het gebruik ervan zal allengs zeker verder stijgen. Ter aanvulling blijkt er interesse in een maandelijks nieuwsbrief; met op termijn een digitale versie van het Tijdschrift. De redactie acht dit vooral relevant naarmate het aantal abonnees, en ook de hoeveelheid kopij groeit. Opname in de Pubmed, zoals ook voor het Ned Tijdschr Geneeskunde geldt, zal dit zeker stimuleren; de aanvraag hiertoe is de deur uit.

De lay-out hoeft niet te veranderen. Uiteraard kan meegelif worden met nieuwe grafische mogelijkheden, zeker bij een digitale versie. Betekenis NVKCL website: mediaspecialisten bleken bij de lancering vol lof over de eenvoud en het overzicht. Dit wordt niet helemaal ondersteund door de lezers, hierbij kan men zich afvragen welke referentiekader men hanteert. Vakinhoudelijk en ook wat betreft de actualiteit voldoet de inhoud momenteel minder aan het ideaal. Uiteraard is ook de gewenste Nieuwsbrief afhankelijk van voldoende kopij.

Waarde lezer, het zojuist beschreven lezersonderzoek heeft naast tal van antwoorden ook vragen opgeleverd. De redactie staat nu voor de vraag hoe de geventileerde wensen, zoals uitbreiding met een maandelijks nieuwsbrief en participatie van nieuwe sectoren zoals medische immunologie, vorm te geven. De redactie is dan ook op zoek naar leden die tijd zouden willen steken in het verder uitwerken van deze aanvullingen op het NTKCL, zoals een internetredacteur en referenten met specifieke of brede expertise. Duidelijk is dat een blad als het NTKCL niet kan bestaan zonder de belangrijke bijdrage van haar leden.

Tot slot dank aan de vele respondenten die de tijd hebben genomen om deze enquête in te vullen.

Literatuur

1. Demacker PNM. Dr. Ir. Pierre Kuppens en de historie van het Tijdschrift NVKC. Ned Tijdschr Klin Chem 2002; 27: 117-9.